

VÄSTRA HÄRNÄS och ÖJAMÅLA FISKE

VÄSTRA HÄRNÄS FISKE

Här ute i Mörrumsån låg en gång Västra Härnäs nedre laxfiske. De flesta byarna vid Mörrumsån hade eget laxfiske och blev beskattade för det.

I jordrevningsinstruktionen för Skåne och Blekinge av den 1 maj 1670 blev Härnäs eller Hägersnäs 1, 5/8 mantal, skattlagt för laxfiske.

Fisket i Härnäs är omtalat vid några andra tidpunkter. Enligt Landshövdinge Embetets i Carlsrona, gifne Resolution 1757, samt Kongl Götha Hof-rätts därpå grundade Utslag 1769, betalar Härnäs Laxtionde, 2 st Laxar, til Pastor här i Församlingen.

Västra Härnäs hade vid enskiftet 1820-23 två laxfisker, det nedre och det övre. Till nedre fisket utlades en fiskeplan på 1 1/4 skäppland, till det övre ett skäppland.

Laxfiskena och fiskeplanerna liksom vägarna som ledde dit var samfällt till hela byn.

Vid skiftet hade byn två gårdar. 1843 delades den norra gården upp i tre delar.

1868 uppdelades laxfisket så att södra gården erhöll det övre laxfisket, medan det nedre tillföll de andra gårdarna.

Västra Härnäs nedre fiske var ett stort fiske med 4 laxkar, 2/3 av ån var avstängd. En del rester av laxkaren är synliga i ån. Detta fiske var troligen sammanbyggt med Öjamåla laxfiske. Det övre fisket låg ca 600 m norr om bygränsen Östra Härnäs - Öjamåla.

Fisket upphörde i början av 1900-talet samband med kraftverksbyggena i ån som gjorde laxfiske omöjligt. Idag tillhör fiskerättigheterna i Mörrumsån Nissan Kraftförvaltnings AB.

Enligt 1673 års jordebok hade hemmanet Västra Härnäs också blivit skattlagt för lite **abborre- och mörtfiske** i Rumpegylet och i Gädde- och Gummaregylarna.

Till den norra gården begagnades två mindre **ålfisken** i bäckarna från gölarna samt i Mörrumsån.

ÖJAMÅLA FISKE

I enlighet med jordrevningsinstruktionen för Skåne och Blekinge av den 1 maj 1670 blev hemmanet Öjamåla 1, 7/8 mantal, skattlagt för laxfiske.

Kronan uppbar icke någon del av hemmanets laxfångst, som fallet ofta var längre ner längs Mörrumsån.

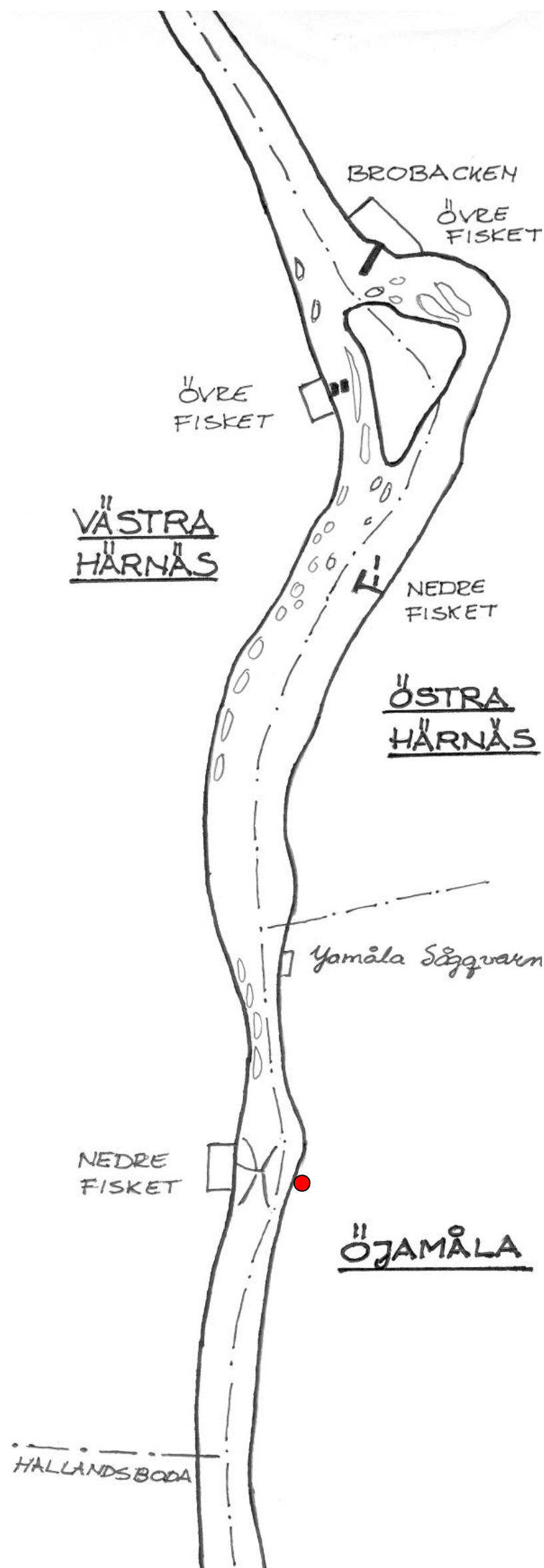
Byn lät troligen fisket förfalla och hävdade ej sin rätt vid syner då fiskena skattelades.

Vid 1799 års syn av laxfisken i Mörrumsån sades inget om Öjamåla fiske.

Vid laga skiftet 1843-44 nämndes inte fisket i skifteshandlingarna, ej heller var fisket utmärkt på skifteskartorna. Fisket ansågs därför som odelat och var alltså samfällt till hela Öjamåla by.

Idag tillhör laxfisket i Öjamåla by Nissan Kraftförvaltnings AB, f d Sydskraft.

Fisket låg söder om dammen och var troligen sammanbyggt med Västra Härnäs fiske.

Östra och Västra Härnäs laxfisken vid enskiftet omkring 1820.

● Tavlans plats